

Vážený pán
Mgr. et Mgr. Martin Kováč, PhD.
OZ Starokatolíci na Slovensku
martin.kovac@starokatolici.eu

Váš list číslo/zo dňa
18.11.2021

Naše číslo
3484/2021/VOP

Vybavuje/linka
Mgr. Konrády Beliová
02/32363750
beliova@vop.gov.sk

Bratislava
29.03.2022

Upovedomenie

Vážený pán Kováč,

obrátili ste sa na mňa s podnetom, ktorým ste ma požiadali o preskúmanie ustanovení § 11 a § 12 písm. d) zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností (ďalej len „zákon o slobode náboženskej viery“).

Podľa týchto ustanovení je na registráciu novej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti okrem iného potrebné predložiť čestné vyhlásenia najmenej 50 000 plnoletých členov, ktorí majú trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a sú občanmi Slovenskej republiky o tom, že sa hlásia k cirkvi alebo náboženskej spoločnosti, podporujú návrh na jej registráciu, sú jej členmi, poznajú základné články viery a jej učenie a sú si vedomí práv a povinností, ktoré im vyplývajú z členstva v cirkvi alebo náboženskej spoločnosti, s uvedením ich mien, priezvisk, trvalého pobytu a rodných čísiel.

Po právnej analýze Vášho podnetu a platnej legislatívy som s návrhom na zmenu právnej úpravy oslovila ministerku kultúry a jej rezort v ktorého pôsobnosti je riadenie a koordinovanie tvorby štátnej politiky v oblasti vzťahov štátu a cirkví a náboženských spoločností. V prílohe si Vám dovoľujem zaslať kópiu predmetného listu.

Aktuálne platnú právnu úpravu považujem za neprimeranú, diskriminačnú a nie nevyhnutnú v demokratickej spoločnosti. Sprísnenia podmienok na registráciu cirkví boli zdôvodňované najmä účelom zabrániť špekulatívnym registráciám cirkví s cieľom získať finančné príspevky. Takéto odôvodnenie nepovažujem za dostatočné, nakoľko špekulatívnym registráciám sa dá zabrániť aj iným spôsobom, ktorý bude predstavovať menej významný zásah do práva samostatnej správy náboženských cirkví a spoločností.

Riešením, ktoré považujem za súladné s ústavou a zároveň vhodné a korektné je podľa môjho názoru zavedenie tzv. dvojstupňovej registrácie.

Ministerku som preto požiadala o iniciovanie zmeny právnej úpravy, ktorá bude v súlade s Ústavou SR, medzinárodnými zmluvami, relevantnou judikatúrou ESLP a odporúčaniami medzinárodne uznávaných inštitúcií.

S úctou

prof. JUDr. Mária Patakyová, PhD.
verejná ochrankyňa práv

Príloha:

- List adresovaný ministerke kultúry z 28.3.2022

Výtlačok č. 1

Kancelária verejného
ochrancu práv
Grösslingová 35, Bratislava
IČO: 36064041
- 9 -

Vážená pani
Natália Milanová
Ministerka kultúry Slovenskej republiky
Nám. SNP č. 33
813 31 Bratislava

Bratislava, 28. marca 2022

Vážená pani ministerka,

obraciam sa na Vás v súvislosti s podnetom, ktorého podávateľom je pán Martin Kováč, starokatolícky kňaz a OZ Starokatolíci na Slovensku (ďalej len „podávateľ“), ktorý požiadal o preskúmanie ustanovení § 11 a § 12 písm. d) zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností (ďalej len „zákon o slobode náboženskej viery“). Podľa týchto ustanovení je na registráciu novej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti okrem iného potrebné predložiť čestné vyhlásenia najmenej 50 000 plnoletých členov, ktorí majú trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a sú občanmi Slovenskej republiky o tom, že sa hlásia k cirkvi alebo náboženskej spoločnosti, podporujú návrh na jej registráciu, sú jej členmi, poznajú základné články viery a jej učenie a sú si vedomí práv a povinností, ktoré im vyplývajú z členstva v cirkvi alebo náboženskej spoločnosti, s uvedením ich mien, priezvisk, trvalého pobytu a rodných čísiel.

Podávateľ považuje takto nastavené podmienky pre registráciu cirkví a náboženských spoločností za neprimerane prísne a diskriminačné. Ako malej cirkvi im súčasná legislatíva znemožňuje získať na Slovensku postavenie štátom uznávanej cirkvi a na to nadväzujúcu právnu subjektivitu. Zároveň od začiatku otvorene deklarujú, že nemajú záujem o štátnu dotáciu na činnosť cirkví. V tejto veci sa formou otvoreného listu obrátili na Annu Záborskú, splnomocnenkyňu vlády SR pre ochranu slobody vierovyznania alebo presvedčenia, s ktorou následne absolvovali stretnutie. Pani Záborská podľa ich slov vníma, že ide o zložitú situáciu, no jej možné riešenie je výlučne politické – zmenou aktuálne platného zákona v NR SR.

Po právnej analýze predmetného podnetu a platnej legislatívy si týmto listom dovoľujem osloviť Vás a Vaš rezort v ktorého pôsobnosti je riadenie a koordinovanie tvorby štátnej politiky v oblasti vzťahov štátu a cirkví a náboženských spoločností.

Podľa čl. 24 ods. 1 až 4 Ústavy SR: „Sloboda myslenia, svedomia, náboženského vyznania a viery sa zaručujú. Toto právo zahŕňa aj možnosť zmeniť náboženské vyznanie alebo vieru. Každý má právo byť bez náboženského vyznania. Každý má právo verejne prejavovať svoje zmýšľanie. Každý má právo slobodne prejavovať svoje náboženstvo alebo vieru buď sám, buď spoločne s inými, súkromne alebo verejne, bohoslužbou, náboženskými úkonmi, zachovávaním obradov alebo zúčastňovať sa na jeho vyučovaní. Cirkvi a náboženské spoločnosti spravujú svoje záležitosti samy, najmä zriaďujú svoje orgány, ustanovujú svojich duchovných, zabezpečujú vyučovanie náboženstva a zakladajú rehoľné a iné cirkevné

inštitúcie nezávisle od štátnych orgánov. Podmienky výkonu práv podľa odsekov 1 až 3 možno obmedziť iba zákonom, ak ide o opatrenie nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na ochranu verejného poriadku, zdravia a mravnosti alebo práv a slobôd iných.“

Podľa čl. 9 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“): *„Každý má právo na slobodu myslenia, svedomia a náboženského vyznania; toto právo zahŕňa slobodu zmeniť svoje náboženské vyznanie alebo presvedčenie, ako aj slobodu prejavovať svoje náboženské vyznanie alebo presvedčenie sám alebo spoločne s inými, či už verejne alebo súkromne, bohoslužbou, vyučovaním, vykonávaním náboženských úkonov a zachovávaním obradov. Sloboda prejavovať náboženské vyznanie a presvedčenie môže podliehať len obmedzeniam, ktoré sú ustanovené zákonmi a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme verejnej bezpečnosti, ochrany verejného poriadku, zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.“*

Sloboda náboženstva a viery je jedným zo základov pluralistickej demokratickej spoločnosti. Autonómna existencia náboženských spoločenstiev je nepostrádateľná pre pluralitu v spoločnosti, preto jej článok 9 Dohovoru poskytuje osobitnú ochranu. To priamo zahŕňa nielen organizáciu komunity ako takej, ale aj výkon práva na slobodu náboženského vyznania všetkými aktívnymi členmi.¹

Náboženská sloboda je tvorená dvomi druhmi práv. Jedna skupina je zviazaná s cirkvami a náboženskými spoločnosťami ako organizovanými skupinami, ktoré reprezentujú svojich veriacich, pričom druhá skupina práv je zviazaná s jednotlivými veriacimi cirkví a náboženských spoločností.²

Zákon o slobode náboženskej viery definuje cirkev a náboženskú spoločnosť ako dobrovoľné združenie osôb rovnakej náboženskej viery v organizácii utvorenej podľa príslušnosti k náboženskej viere na základe vnútorných predpisov príslušnej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti.³

Vo všeobecnosti môžeme konštatovať, že cirkvi a náboženské spoločnosti sú nositeľmi práva na náboženskú slobodu, práva na vyjadrenie svojho náboženstva spoločne s inými, na bohoslužbu, vyučovanie náboženstva, či zachovávanie obradov.⁴

Podľa § 4 ods. 4 zákona o slobode náboženskej viery štát uznáva len tie cirkvi a náboženské spoločnosti, ktoré sú registrované. Okrem rôznych výhod, ktoré registrované cirkvi a náboženské spoločnosti získajú, ako napríklad finančnú podporu či daňové úľavy je azda najdôležitejším aspektom ich štátneho uznania otvorenie verejného priestoru registrovaným, teda štátom uznaným cirkvám a náboženským spoločnostiam. Ide predovšetkým o školy, sociálne a zdravotné zariadenia, väznice, verejnoprávne médiá,

¹ Rozsudok ESLP Hasan a Chausch proti Bulharsku z 26.10.2000, sťažnosť č. 30985/96, bod 62.

² GAJDOŠOVÁ, M., KOŠIČIAROVÁ, S. (eds.): *Združenia osôb ako prvok demokracie a sloboda združovania*. Trnavská univerzita v Trnave, Právnická fakulta. 2019. s. 63.

³ § 4 ods. 1 zákona o slobode náboženskej viery.

⁴ GAJDOŠOVÁ, M., KOŠIČIAROVÁ, S. (eds.): *Združenia osôb ako prvok demokracie a sloboda združovania*, cit. d., s. 64.

prostredie ozbrojených síl a ozbrojených zborov a ďalšie oblasti spoločenského života, ako napríklad uzatváranie manželstiev.⁵

V roku 1992 prijala Slovenská národná rada zákon č. 192/1992 Zb. o registrácii cirkví a náboženských spoločností. Pre registráciu cirkví a náboženskej spoločnosti bolo v tom čase potrebné preukázať, že sa k nej hlási najmenej 20 000 plnoletých osôb, ktoré majú trvalý pobyt na území Slovenskej republiky. Stačilo pritom, že tieto osoby boli podporovateľmi cirkví či náboženskej spoločnosti. Tento predpis bol zrušený v roku 2007. **Novelou zákona o slobode náboženskej viery v roku 2007 došlo k prvému sprísneniu podmienok registrácie.** Osoby hlásiace sa k určitej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti totiž museli byť už občanmi SR a zároveň členmi cirkví alebo náboženskej spoločnosti, ktorej registráciu podporujú. Prijatie novely bolo odôvodnené podvodnými snahami o zaregistrovanie fiktívnych cirkví s cieľom získať finančné príspevky, daňové a nefinančné výhody.

Ďalšie zásadné sprísnenie podmienok registrácie priniesla novela z roku 2017, ktorou došlo k radikálnemu zvýšeniu počtu členov potrebných pre uznanie cirkví alebo náboženskej spoločnosti na 50 000. Podľa dôvodovej správy bolo hlavným cieľom predloženého návrhu zákona eliminovať špekulatívne registrácie údajných cirkví a náboženských spoločností s hlavným cieľom registrácie – získania finančných príspevkov od štátu. Predmetnú novelu zákona vtedajší prezident Andrej Kiska vrátil parlamentu na ďalšie prerokovanie. Navrhol, aby Národná rada Slovenskej republiky pri opätovnom prerokovaní zákon neprijala ako celok. Argumentoval, že zvýšenie počtu členov z 20 000 na 50 000 nie je nevyhnutné ani primerané sledovanému cieľu, ktorým je zabrániť špekulatívnym registráciám cirkví a náboženských spoločností a zneužívaniu finančnej podpory z verejných zdrojov. K obojm výrazným sprísneniam došlo pritom na základe poslaneckých návrhov, bez celospoločenskej diskusie.

Ako vyplýva aj z uplatneného veta prezidentom Kiskom k novele, ktorou sa zaviedol minimálny počet členov pre registráciu cirkví na 50 000, podľa dostupných informácií eviduje štát po roku 2007 jediný pokus o špekulatívne zaregistrovanie cirkví alebo náboženskej spoločnosti, pričom šlo o pokus zaregistrovať sa pomocou neplatných podpisov. Išlo o konanie v rozpore so zákonom, ktoré sa pri procese registrácie podarilo odhaliť. Aj tento konkrétny prípad je teda dôkazom, že podvodom je možné zabrániť dôsledným preverovaním osôb, dokumentov a údajov, ktoré sa predkladajú pri registrácii cirkví alebo náboženskej spoločnosti.⁶

Po sprísnení zákona o slobode náboženskej viery od roku 2007 **nebola registrovaná ani jedna nová cirkev alebo náboženská spoločnosť.** Odôvodnenie novely, ktorou sa zaviedla podmienka 50 000 členov bolo teda zjavne účelové, nakoľko ani pri počte 20 000 členov nedošlo k obávanému špekulatívnemu registrovaniu sa cirkví alebo náboženskej spoločnosti, teda prakticky ani neexistovala potreba tak radikálneho zvýšenia potrebného počtu členov.

⁵ GAJDOŠOVÁ, M., KOŠIČIAROVÁ, S. (eds.): *Združenia osôb ako prvok demokracie a sloboda združovania*, cit. d, s. 64 a 65.

⁶ Celé odôvodnenie prezidentovho veta je dostupné na: <https://www.prezident.sk/article/prezident-vetoval-novelu-zakona-o-registracii-cirkvi/>

Podľa sčítania obyvateľov z roku 2021 z osemnástich doteraz registrovaných cirkví a náboženských spoločností by súčasné podmienky splnilo iba päť subjektov, pričom podľa sčítania obyvateľstva z roku 2021 najmenší počet členov má registrovaná cirkev, ku ktorej sa hlási len 73 občanov.⁷

Som si pritom vedomá rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd SR“), kde posúdil ústavnosť podmienky 20 000 členov pre registráciu novej cirkvi s poukazom na možnosť pôsobiť vo forme občianskeho združenia.⁸ Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) však konštatuje, že samotná tolerancia aktivít neuznanej náboženskej organizácie nie je náhradou pre jej právne uznanie, ak toto právne uznanie môže jej členom priznať práva.⁹ Aj sám Ústavný súd pritom zdôraznil, že kvantitatívne požiadavky kladené na registráciu cirkvi nesmú byť extrémne disproporčné.

Bez povšimnutia však pritom nemožno ponechať odlišné stanovisko sudcu Mészáros, ktorú považoval za protiústavnú a tým *de facto* extrémne disproporčnú aj podmienku 20 000 členov. Ako poukázal, napadnutý cenzus je okrem iného nutné preskúmať z hľadiska nerovnosti v akcesorite so slobodou prejavovať svoje náboženstvo.

V danej veci aplikoval na posudzovanú situáciu vo svojom stanovisku tzv. test diskriminácie. Konštatoval, že napadnutým ustanovením došlo k vyčleneniu skupiny osôb či komunity vo vzťahu k slobode prejavovať svoje náboženstvo tým, že niektoré skupiny už majú právnu subjektivitu s menším počtom členov ako 20 000 sú vyčlenené voči (prípadným) skupinám, ktoré by mali 20 000 a viac členov na základe toho, že k určitému vyznaniu sa hlási nižší počet prívržencov, pričom vyčlenenie môže byť na príťaž z hľadiska priznávania právnej subjektivity. V predmetnej veci považoval za komparátor skupinu hlásiacu sa k určitej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti. Už v tej dobe aktuálny cenzus (20 000) považoval za neústavný tak z hľadiska slobody prejavovať svoje náboženstvo, ako aj z hľadiska zákazu diskriminácie.¹⁰

Aj odborníci pritom poukazujú na skutočnosť, že zvýhodňovanie určitého náboženstva, napríklad z dôvodu početnosti zastúpenia veriacich v celkovej populácii je nezlučiteľné s čl. 9 Dohovoru. Malé aj veľké náboženstvá, rovnako ako malé a veľké cirkvi sú pod rovnakou ochranou.¹¹

Dohovor vymedzuje slobodné prejavenie náboženského presvedčenia negatívne v podobe zákazu adresovaného členským štátom neprimerane zasahovať do uplatňovania tohto práva, ako aj pozitívne, v podobe povinnosti členských štátov vytvárať podmienky pre reálny výkon tohto práva. Pozitívny záväzok štátu má rôzne aspekty, napríklad povinnosť vytvoriť podmienky pre výkon náboženských obradov v primeraných zariadeniach.¹²

⁷ Údaje čerpané zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021, dostupné na: <https://www.scitanie.sk/obyvatelia/zakladne-vysledky/struktura-obyvatelstva-podla-nabozenskeho-vyznania/SR/SK0/SR>

⁸ Nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 10/08

⁹ Rozsudok ESLP Izzettin Doğan a ďalší proti Turecku z 26. 4. 2016, sťažnosť č. 62649/10, bod 127.

¹⁰ Odlišné stanovisko sudcu Lajosa Mészáros k rozhodnutiu pléna Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. PL. ÚS 10/08.

¹¹ DRGONEC, J.: *Ústava Slovenskej republiky. Teória a prax*. Bratislava.2015. s. 578.

¹² Tamtiež, s. 575.

ESLP opakovane k čl. 9 v spojení s čl. 11 Dohovoru konštatoval, že možnosť existencie v právnej forme uznanej štátom na účel zabezpečenia spoločnej aktivity v náboženskej oblasti je jedným z najvýznamnejších aspektov slobody náboženstva, bez ktorého sa stáva bezvýznamnou. Preto odmietnutie uznať právnu formu náboženskej komunity predstavuje zásah do výkonu práv podľa čl. 9 Dohovoru, a to vo vzťahu k celej komunite, ako aj vo vzťahu k jej členom.¹³ Autonómna existencia náboženských komunít je totiž nevyhnutná pre pluralizmus v demokratickej spoločnosti, a je teda v jadre ochrany poskytovanej čl. 9 Dohovoru.

Rovnako tak v tejto súvislosti aj „[u]stanovenie čl. 24 ods. 3 Ústavy SR je osobitnou ústavnou normou. [...] Subjektom ochrany podľa predmetného ustanovenia sú iba právnické osoby – cirkvi a náboženské spoločnosti. [...] Zložitejším sa však zdá byť výklad obsahu a rozsahu ochrany priznanej čl. 24 ods. 3. Do úvahy prichádza alternatívne riešenie. V prvej alternatíve možno uvažovať o reštriktívnej interpretácii, podľa ktorej sa ústavná ochrana pred neprimeraným zasahovaním zo strany štátu zaručuje zriadeným (existujúcim) cirkvám a náboženským spoločnostiam, no netýka sa zriaďovania (vzniku) cirkví a náboženských spoločností, a preto ani ich zániku. V druhej alternatíve možno uvažovať o extenzívnej interpretácii, podľa ktorej sa ústavná ochrana pred neprimeraným zasahovaním štátu zaručuje vo všetkých fázach činnosti cirkví a náboženských spoločností od okamihu ich vzniku až po okamih ich zániku. Ochrana podľa prvej alternatívy vyníma spod ústavnej ochrany v podstate najdôležitejšie okamihy v organizácii a činnosti cirkví a náboženských spoločností. Takú ochranu nemožno označiť za efektívnu ochranu. Aj otázku ohľadne rozsahu ústavnej ochrany zaručenej čl. 24 ods. 3 Ústavy SR treba interpretovať v spojení s čl. 9 Dohovoru vrátane rozhodnutí ESLP [...]“¹⁴

Úlohou ESLP pritom nie je posúdiť, či malo byť náboženstvo štátom uznané, ale či malo rozumnú možnosť požiadať o tento status a či kritériá obsiahnuté v zákone neboli aplikované diskriminačne.¹⁵ Štát môže mať špeciálny vzťah s istými náboženstvami (skupinami), ktorým prizná špeciálne postavenie a výhody, uvedená výnimka však musí byť objektívne a rozumne zdôvodnená a podobné dohody majú byť dostupné aj pre iné náboženstvá, ktoré o to majú záujem.¹⁶

V obiter dictum rozhodnutia Lajda a ostatní proti Českej republike k problematike stanovovania cenzu na počet osôb, ktoré sa hlásia k cirkvi alebo náboženskej spoločnosti ESLP vyjadril názor, že **zákonná požiadavka na minimálne 10 000 takých osôb sa javí ako neprimerane vysoká, obzvlášť pre krajinu veľkosti Českej republiky, kde toto číslo predstavuje cca 0,1% populácie.**¹⁷ Pre porovnanie, počet 50 000 v Slovenskej republike predstavuje približne 0,9% populácie.

¹³ Rozsudok ESLP Náboženské spoločenstvo Svedkov Jehovových a ďalší proti Rakúsku z 31. 7. 2008, sťažnosť č. 40825/98, bod 62., obdobne aj Rozsudok ESLP Svyato-Mykhaylivska Parafiya proti Ukrajine z 14. 6. 2007, sťažnosť č. 77703/01, bod 121.

¹⁴ DRGONEC, J.: *Ústava Slovenskej republiky. Teória a prax cit. d.*, s. 594.

¹⁵ Rozsudok ESLP Antická Baltická náboženská spoločnosť Romuva proti Litve z 8. 6. 2021, sťažnosť č. 48329/19, bod 136.

¹⁶ Rozsudky ESLP Alujer Fernandez a Caballero Garcia proti Španielsku z 14. 6. 2001, sťažnosť č. 53072/99, Savez crkava "Riječ života" a ďalší proti Chorvátsku z 9. 12. 2010, sťažnosť č. 7798/08, bod 85.

¹⁷ Lajda a ostatní proti Českej republike z 3.3.2009.

Rovnako aj Benátska komisia apeluje na štáty, aby ako podmienku na priznanie právnej subjektivity cirkvám neustanovovali požiadavku neprimerane vysokého počtu členov.¹⁸ ESLP tiež odkázal na svoju predchádzajúcu judikatúru, ktorá považuje za nevyhnutné posudzovať otázku priznania právnej subjektivity cirkvám vo svetle článkov 9 a 11 Dohovoru a ktorá vidí v samotnom odmietnutí priznania právnej subjektivity cirkvi zásah do práv zaručených Dohovorom.¹⁹

Tejto problematike sa dotkla aj Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe, podľa ktorej by právna úprava nemala podmieňovať získanie právnej subjektivity nadmerným vymedzením minimálneho potrebného počtu členov. **Štáty by mali zabezpečiť, aby boli zohľadnené aj potreby menších cirkví a náboženských spoločností** a mali by si byť vedomé skutočnosti, že legislatíva požadujúca príliš vysoký počet členov hlásiacich sa k cirkvi alebo náboženskej spoločnosti neprimerane sťažuje fungovanie novovznikajúcich náboženských spoločností.²⁰

Pri stanovení tak vysokého početného cenzu potrebného pre registráciu cirkvi či náboženskej spoločnosti, ktorý je pre malé cirkvi de facto nemožné splniť, mám za to, že nemôžeme hovoriť o efektívnom naplňaní práva na uplatňovanie náboženskej slobody.

Po zohľadnení všetkých vyššie uvedených skutočností preto považujem aktuálne platnú právnu úpravu za neprimeranú, diskriminačnú a nie nevyhnutnú v demokratickej spoločnosti. Sprísnenia podmienok na registráciu cirkví boli zdôvodňované najmä účelom zabrániť špekulatívnym registráciám cirkví s cieľom získať finančné príspevky. Takéto odôvodnenie nepovažujem za dostatočné, nakoľko špekulatívnym registráciám sa dá zabrániť aj iným spôsobom, ktorý bude predstavovať menej významný zásah do práva samostatnej správy náboženských cirkví a spoločností.

Ak štát naozaj chce predísť špekulatívnym registráciám, jeho úlohou by malo byť preveriť, či založenie cirkvi alebo náboženskej spoločnosti nie je v rozpore so zákonmi, ochranou verejného poriadku, bezpečnosti, zdravia, mravnosti alebo práv a slobôd iných, a to prostredníctvom iných, primeranejších nástrojov, napríklad cez ich vierouku, učenie, poslanie, nie však stanovením vysokého cenzu.

Riešením, ktoré považujem za súladné s ústavou a zároveň vhodné a korektné je podľa môjho názoru dvojstupňová registrácia. Takýto model funguje napríklad v Českej republike, kde je na získanie právnej subjektivity náboženskej organizácie potrebných 300 podpisov a pre získanie ďalších tzv. zvláštnych práv je potrebné splniť ďalšie podmienky.²¹

¹⁸ Dokument Benátskej komisie z júna 2004: *Guidelines for legislative reviews of laws affecting religion or belief*. Dostupné na: <https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD%282004%29028-e>

¹⁹ Lajda a ostatní proti Českej republike z 3.3.2009.

²⁰ Dokument Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe: *Guidelines on the Legal Personality of Religious or Belief Communities*. 2014. Dostupné na: <https://www.osce.org/odihr/139046>.

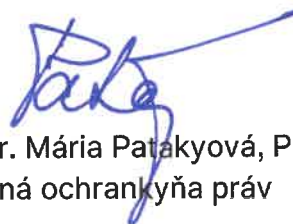
²¹ Zákon č. 3/2002 Sb. o slobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech).

Vážená pani ministerka,

vzhľadom na uvedené si Vás dovoľujem požiadať o iniciovanie zmeny právnej úpravy, ktorá bude v súlade s Ústavou SR, medzinárodnými zmluvami, relevantnou judikatúrou ESLP a odporúčaniami medzinárodne uznávaných inštitúcií.

S úctou

prof. JUDr. Mária Patakyová, PhD.
verejná ochrankyňa práv

Na vedomie:

Vážená pani

MUDr. Anna Záborská

Splnomocnenkyňa vlády SR pre ochranu slobody vierovyznania

Úrad vlády Slovenskej republiky

Námestie slobody 1

811 06 Bratislava

